

Daniel, kapitola šestá

Ladislav Hodač – www.tajemstvibible.cz

Stručný přehled obsahu šesté kapitoly knihy Daniel

Babylon padl a na jeho trůn usedl Darius Médský. Okamžitě začal reorganizovat vládu a z Daniela učinil nejvyššího úředníka. Pocta, kterou Daniel od krále obdržel, vzbudila žárlivost předních mužů království a proto hledali nějakou záminku, aby si na něj mohli stěžovat. Ovšem nemohli na něm žádnou chybu ani nedbalost najít a Danielovo bezúhonné chování v nich vyvolalo ještě větší žárlivost a nenávist. Vezíři a satrapové věděli, že jediné, co by proti němu mohli vymyslet, se týkalo jeho víry a zákona jeho Boha, a vymysleli plán, který měl Božího proroka zničit.

Požádali krále, aby vydal nařízení, podle něhož by každému v říši bylo zakázáno po dobu 30 dnů modlit se k jakémukoli bohu nebo člověku, vyjma k samotnému Dariovi; přestoupení tohoto nařízení mělo být potrestáno uvržením do jámy plné lvů. Úředníci počítali s marnivostí krále a přesvědčovali ho, že vydání takového nařízení velice přispěje k jeho slávě a moci. Král o lstivém záměru těchto lidí nevěděl; podlehl jejich pochlebování a nařízení podepsal.

V pozadí tohoto spiknutí hrál významnou roli satan a padlí andělé. Prorok měl vysoké postavení v království a mocnosti temnoty, tedy padlí andělé, jimž se v Bibli někdy říká démoni, se obávali, že Danielův vliv by mohl oslabit jejich nadvládu nad panovníky království.

List Efezským 6:11-12 ¹¹Oblečte si celou Boží zbroj, abyste se mohli postavit d'áblovým úkladům. ¹²Náš zápas totiž není proti krvi a tělu, ale proti vládám, mocnostem a světovládcům přítomné temnoty, proti duchovním silám zla v nebeských sférách.

Mocnosti temna ovládly mysl králových poradců a vzbudily v nich závist a žárlivost. Stali se nástroji zla. O tomto duchovním boji v pozadí lidského konání se více dozvíme v kapitole desáté.

Daniel rozpoznal ve vydání nařízení zhoubný záměr svých nepřátel, ale rozhodl se, že nezmění své zvyklosti. Proč by se měl nyní přestat modlit, když se potřeboval modlit nejvíce? Raději by se zřekl svého života, než by se zřekl své naděje v Boží pomoc. S naprostým klidem vykonával své povinnosti a v hodině modlitby se odebral do svého pokoje, kde se podle svého zvyku modlil k nebeskému Bohu. Své počínání neskrýval, ačkoli dobře věděl, jaké následky to pro něj bude mít. Dostal se do podobné situace jako kdysi jeho tři přátelé za krále Nabukadnezara. Svým chováním dával prorok najevo, že žádná pozemská moc nemá právo zasahovat do svědomí a víry člověka, a uprostřed modloslužebníků byl věrným svědkem pravého Boha. I dnes stojí Daniel před světem jako důstojný příklad křesťanské nebojácnosti a věrnosti. Jak to vše dopadlo, budeme studovat verš po verši.

Daniel 6:1-5 ¹Království pak obdržel Darjaveš Médský ve věku dvaasedesáti let. ²Darjaveš se rozhodl ustanovit po celém královském území sto dvacet satrapů ³a nad nimi tři vezíry, z nichž

jedním byl Daniel. Satrapové se zodpovídali vezírům, aby tím nebyl obtěžován král. ⁴Daniel pak mezi vezíry a satrapy natolik vynikal svým vzácným duchem, že mu král zamýšlel svěřit celé království. ⁵Vezíři a satrapové se proto snažili najít na Danielově vládní službě nějakou chybu. Nemohli ale žádnou chybu ani nedbalost najít, protože byl spolehlivý a žádného pochybení ani nedbalosti se nedopustil.

Výklad Daniel 6:1-5

Babylon byl Médo–Peršany dobyt v noci 12. října 539 př. Kr. Boží záměr se naplnil. Babylonští bohové, ať již Marduk, nebo Sin, kteří jsou jen výplody lidské fantazie, Babylon nezachránili. Darjaveš Médský byl pravděpodobně muž jménem Gubaru (guvernér z Gutium), kterého známe z „Nabonidovy kroniky“. Byl velitelem armády Kýra Velikého, v jehož jménu Babylon dobyl. Sám Kýros vstoupil do Babylona 29. října 539 př. Kr. Darjaveš byl tedy místodržitel babylonské provincie s titulem „babylonský král“. Darjaveš Médský vládl 1 rok a 3 týdny po pádu Babylona. Zemřel velmi brzy po těchto událostech v listopadu roku 538 př. Kr. ve věku 63 let. Okamžikem jeho smrti přešel titul babylonský král na Kýra velikého, který byl skutečným králem celé Médo-perské říše.

Darjaveš začal hned budovat novou strukturu vlády. Rozdělil království na sto dvacet provincií, které spravovalo 120 tzv. satrapů – vládních guvernérů dalo by se říci. Tito se měli zodpovídat třem vezírům. Jedním z nich byl Daniel, jenž nad všechny ostatní vynikal svojí moudrostí, šlechtností a vzácným duchem, který v něm byl. To ovšem vzbudilo velkou žárlivost a nenávist. Jeho protivníci připravili velmi rafinovaný nábožensko-politický komplot proti nevinnému Danielovi.

Daniel 6:6-12 ⁶Nakonec si ti muži řekli: „Na toho Daniela nikdy nic nenajdeme, leda by se to týkalo jeho náboženství.“ ⁷A tak se ti vezíři a satrapové nahnuli ke králi a zvolali: „Ať žiješ, králi Darjaveši, navěky! ⁸Všichni královští vezíři, hejtmani, satrapové, rádci a místodržící se usnesli, že by se mělo vydat královské nařízení potvrzující tento výnos: Každý, kdo by se v příštích třiceti dnech modlil k jakémukoli bohu nebo člověku kromě tebe, králi, bude hozen do lví jámy. ⁹Nuže, králi, potvrď ten edikt svým podpisem, aby podle nepomíjivého zákona Médů a Peršanů nemohl být změněn.“ ¹⁰A tak král Darjaveš ten edikt podepsal. ¹¹Když se Daniel dozvěděl, že byl vydán takový předpis, šel domů, kde měl v horní místnosti okna otevřená směrem k Jeruzalému. Třikrát denně tam poklekal, aby se modlil ke svému Bohu a vzdával mu chválu tak jako předtím. ¹²Vtom se ale dovnitř nahnuli ti muži a přistihli Daniela, jak se modlí k Bohu a prosí ho o pomoc.

Výklad Daniel 6:6-12

Z dnešní perspektivy se zdá být absurdní vyžadovat po králi zákon, který by pod trestem smrti zakazoval po dobu třiceti dnů se obracet v modlitbách na nějaké božstvo nebo jiného člověka než krále. Tento příkaz se dotýkal nejen Boha Danielova ale i všech babylonských bohů. Pokud ovšem známe dobové souvislosti, už to tak absurdní nevypadá. Nabonid chtěl zachránit Babylon před Peršany za každou cenu. Nespoléhal přitom jenom na své vojáky, ale chtěl si zajistit i pomoc všech babylonských bohů; proto nechal převézt všechny modly babylonských bohů z jiných chrámů velkých měst do hlavního města říše Babylonu. Chtěl je mít ve své

blízkosti. Myslel si, že si je tím zaváže, aby mu pomohli proti Peršanům. To mu ovšem nevyšlo. Když Peršané převzali moc, měli problém. Náboženský život v provinčních městech nefungoval. Kdo by chodil uctívat božstva do chrámu, když tam žádné modly nebyly? Z Nabonidovy kroniky víme, že se Peršanům podařilo vrátit modly na původní místa až čtyři měsíce po jejich vítězství. Ve světle těchto skutečností se zdá vyhlášení rozkazu neprosit a nemodlit se k žádnému božstvu, jenom ke králi, pochopitelnější. Přestože Daniel naprosto jasně chápal, o co jeho nepřátelům jde, nenechal se znejistit. Dával všem směle a s pokorou najevo, že nikdo nemá právo se komukoli vměšovat do vztahu s Bohem. Nachystaná past sklapla. Perské zákony totiž po tom, co byly schváleny a vstoupily v platnost, nesměly už být změněny a to ani samotným králem. Král se stal otrokem svého vlastního zákona. Daniel i král Darjaveš se dostali do problému, který mohl vyřešit jenom Bůh.

Daniel 6:13-17 ¹³Šli tedy za králem a připomněli mu onen královský edikt: „Nepodepsal jsi snad výnos, že každý, kdo by se v příštích třiceti dnech modlil k jakémukoli bohu nebo člověku kromě tebe, králi, bude hozen do lví jámy?“ „To slovo platí,“ přisvědčil král, „podle nepomíjivého zákona Médů a Peršanů.“ ¹⁴Na to králi řekli: „Daniel, ten židovský vyhnanec, si z tebe, králi, ani z ediktu, který jsi podepsal, nic nedělá. Třikrát denně se modlí ty své modlitby!“ ¹⁵Když to král uslyšel, velice se zarmoutil. Rozhodně chtěl Daniela zachránit, a usiloval o jeho záchranu až do západu slunce. ¹⁶Tehdy se ale ke králi znovu nahrnuli ti muži a naléhali na něj: „Pamatuj, králi, že podle zákona Médů a Peršanů nemůže být žádný královský edikt ani rozkaz změněn!“ ¹⁷Nakonec tedy král vydal rozkaz, ať Daniela přivedou a hodí ho do lví jámy. Král tehdy Danielovi řekl: „Kéž tě tvůj Bůh, jemuž věrně sloužíš, zachrání!“

Výklad Daniel 6:13-17

Král Darjaveš měl o Danielovi očividně vysoké mínění. Měl ho rád a vážil si ho pro jeho charakter. Uvažoval přece o tom udělat ho hlavním satrapou celé říše. V okamžiku, kdy vezíři a satrapové na Daniela žalovali, pochopil, že se stal obětí odporné intriky. Celý den uvažoval o tom, jak se ze situace dostat a zachránit Danielův život; médský a perský zákon se ale nedal obejít. V desáté kapitole knihy Daniel budeme studovat skutečnost, že za pohnutkami lidského jednání stojí duchovní mocnosti sil dobra nebo zla. V tomto případě to byl satan, který vnuknul zkorumpovaným politikům perské říše plán, jenž by umožnil se tohoto věrného Božího svědka a proroka zbavit. Darjaveš byl s těžkým srdcem donucen uvrhnout Daniela do lví jámy. Doufal přitom, že Bůh, kterému Daniel celý svůj život tak poctivě sloužil, ho ochrání.

Daniel 6:18-29 ¹⁸Když pak přinesli kamennou desku a přikryli s ní ústí té jámy, král ji zapečetil svým prstenem i prsteny svých velmožů, aby se na Danielově osudu už nedalo nic změnit. ¹⁹Potom se král odebral do paláce. Odmítl jídlo i obvyklé radovánky a celou noc nespál. ²⁰Ráno hned za úsvitu král vstal a spěchal ke lví jámě. ²¹Jakmile se k ní přiblížil, zavolal sevřeným hlasem na Daniela: „Danieli, služebníku živého Boha! Dokázal tě tvůj Bůh, jemuž věrně sloužíš, zachránit před lvy?“ ²²„Ať žiješ, králi, navěky!“ odpověděl mu Daniel. ²³„Můj Bůh poslal svého anděla, aby těm lvům zavřel tlamy. Vůbec mi neublížili, neboť jsem byl před Bohem shledán nevinným. A ani tobě, králi, jsem neprovedl nic zlého.“ ²⁴Král se velice

zaradoval a hned přikázal, ať Daniela vytáhnou z jámy. Když ho z té jámy vytáhli, nenašli na něm ani škrábnutí, protože věřil ve svého Boha. ²⁵Na králův rozkaz pak přivedli ty muže, kteří Daniela napadli, a hodili je do lví jámy i s jejich ženami a dětmi. Ještě než dopadli na dno, lvi se na ně vrhli a roztrhali je na kusy. ²⁶Král Darjaveš pak napsal lidem všech národů a jazyků: Hojný pokoj vám! ²⁷Tímto nařizuji, aby všude, kam sahá má královská moc, lidé s bázní a chvěním ctili Danielova Boha. Neboť on je Bůh živý, on trvá navěky. Jeho království se nezhroutí a jeho vláda nikdy neskončí. ²⁸On umí vysvobodit a zachránit, on koná divy a zázraky jak na nebi, tak i na zemi. On Daniela zachránil ze spárů lvích! ²⁹A tak se Danielovi za vlády Darjaveše a Kýra Perského dobře dařilo.

Výklad Daniel 6:18-29

Bůh nebránil Danielovým nepřátelům, aby ho uvrhli do jámy plné lvů. Dopustil, aby zlí andělé a bezbožní lidé provedli svůj záměr. Učinil to proto, aby Danielovo vysvobození bylo tím zjevnější a porážka nepřatel pravdy a spravedlnosti tím úplnější. V **Žalmu 76:11** se dočteme:

¹¹Slavit tě musí i lidský hněv a zbytkem hněvu se opášeš. Odvahou Daniela, který se rozhodl hájit pravdu i za cenu ztráty vlastního života, bude satan poražen a Boží jméno vyvýšeno a oslaveno.

Král Darius prožil velice neklidnou a bezesnou noc. Byl zarmoucený a svědomí mu nedalo klidu. Hned brzo ráno spěchal s tlukoucím srdcem ke lví jámě, aby se co nejdříve dozvěděl, jak to s Danielem dopadlo. Darius věděl ze svědectví Daniela mnoho o živém Bohu. Sevřeným hlasem zavolal na Daniela: ²¹„Danieli, služebníku živého Boha! Dokázal tě tvůj Bůh, jemuž věrně sloužíš, zachránit před lvy?“ Prorok mu odpověděl: ²²„Ať žiješ, králi, navěky!“ ²³„Můj Bůh poslal svého anděla, aby těm lvům zavřel tlamy. Vůbec mi neublížili, neboť jsem byl před Bohem shledán nevinným. A ani tobě, králi, jsem neprovedl nic zlého.“

Král byl radostí bez sebe. Daniel byl z jámy vytažen a ti, kteří mu usilovali o život, byli do ní vhozeni i se svými rodinami. Protivenství, kterému byl Daniel až do té doby vystaven, bylo úplně zlomeno. Daniel pak byl v Perském království ctěn až do konce svého života. Skrze něho byli jak Darjaveš, tak i Kýr Perský, stejně jako před nimi i Nabukadnezar, nuceni uznat, že jeho Bůh je živý, věčný Bůh, jehož království se nikdy nezhroutí a jeho vláda nikdy neskončí.

Daniel – vzor pro poslední generaci

Daniel sice nebyl Ježíšem, je ale rozhodně jednou z nejpozoruhodnějších postav Starého zákona. Mít jeho charakterové vlastnosti bude nutné pro generaci, která prožije události těsně před druhým příchodem Ježíše Krista.

Je jedním ze tří mužů, kteří se používají pro ilustraci věrnosti poslední generace v knize Ezechiel. (Někteří učenci si myslí, že šlo o jiného Daniela).

Ezechiel 14:12-14 ¹²Dostal jsem slovo Hospodinovo: ¹³„Synu člověčí! Kdyby nějaká země proti mně zhřešila a byla by mi nevěrná, vztáhl bych na ni ruku a odřízl ji od chleba, poslal bych na ni hlad a vyhladil z ní lidi i dobytek, ¹⁴pak i kdyby v ní byli tito tři muži: **Noe, Daniel a Job**, zachránili by svou spravedlností pouze sami sebe, praví Panovník Hospodin.

Verše 19 a 20 ¹⁹Kdybych na tu zemi poslal mor a vylil na ni svůj hněv až do krve, takže bych z ní vyhladil lidi i dobytek, ²⁰pak – jakože jsem živ, praví Panovník Hospodin – i kdyby v ní byli **Noe, Daniel a Job**, nemohli by zachránit ani vlastního syna nebo dceru. Zachránili by svou spravedlností pouze sami sebe.

V knize Ezechiel ve 28. kapitole se moudrost Týrského krále, který je zástupným symbolem pro skutečného krále Týru Lucifera, ironicky porovnává s moudrostí proroka Daniela.

Ezechiel 28:1-3 ¹Dostal jsem slovo Hospodinovo: ²„Synu člověčí, řekni vládci Týru: Tak praví Panovník Hospodin – Ve svojí pýše říkáš si: ‚Já jsem bůh! Zaujímám božský trůn uprostřed moří.‘ Přitom jsi člověk, žádný bůh, i když si myslíš, jak jsi božský. ³**Zřejmě jsi moudřejší než Daniel a žádné tajemství ti není záhadné.**

V Matoušově evangeliu kapitole 24 dokonce Ježíš doporučuje číst a porozumět knize Daniel.

Matouš 24:15-16 ¹⁵„Až uvidíte na svatém místě stát ‚otřesnou ohavnost‘, o níž mluvil prorok Daniel (kdo čte, rozuměj), ¹⁶tehdy ať ti, kdo jsou v Judsku, utečou do hor.

Daniel je jediným spravedlivým mužem ve Starém zákoně, o němž nemáme žádný záznam, že by někdy jednal špatně.

Dokonce i jeho nepřátelé na královském dvoře museli přiznat, že na něm nemohli najít chybu kromě toho, že úzkostlivě dodržoval Boží zákon.

Daniel 6:5-6 ⁵Vezíři a satrapové se proto snažili najít na Danielově vládní službě nějakou chybu. Nemohli ale žádnou chybu ani nedbalost najít, protože byl spolehlivý a žádného pochybení ani nedbalosti se nedopustil. ⁶Nakonec si ti muži řekli: „Na toho Daniela nikdy nic nenajdeme, leda by se to týkalo jeho náboženství.“

Znali ho natolik dobře, že věděli, že na něm ani v budoucnosti nenajdou nic, co by mohli zneužít pro svoje cíle.

Daniel žil morálně čistým životem v prostředí plném korupce a hříchů. Nikdy neudělal žádný kompromis, i kdyby ho to mělo stát život. Světlo jeho charakteru zářilo před lidmi, kteří mohli vidět, jak jeho dobré skutky oslavují jeho Otce v nebesích.

Přestože dokázal interpretovat vize a sny, bral osobní studium Bible vážně. Když chtěl pochopit Boží pravdy, postil a modlil se. **Studoval i spisy svého současníka proroka Jeremiáše:**

Daniel 9:1-2 ¹V prvním roce Darjaveše, syna Ahasverova (původem Méda), jenž byl ustanoven vládcem babylonského království ²– **nuže v prvním roce jeho vlády jsem já, Daniel, porozuměl z knih, že podle Hospodinova slova k proroku Jeremiášovi potrvá zkáza Jeruzaléma sedmdesát let.**

Daniel se dokonce snažil zachránit životy zlých mudrců krále Nabukadnezara. Byl mírným člověkem, který si vybral ty nejlepší kamarády a společně s nimi reprezentoval Pána nebes na Babylonském královském dvoře.

Daniel 2:17-18 ¹⁷Potom se Daniel vrátil domů a celou věc pověděl svým přátelům Chananiášovi, Mišaelovi a Azariášovi: ¹⁸„At' prosí Boha nebes o slitování ohledně toho tajemství, aby Daniel a jeho přátelé nebyli popraveni s **ostatními babylonskými mudrci**.“

Daniel se nebál sdělit nepříjemnou pravdu přímým a laskavým způsobem:

Daniel 4:16 ¹⁶Daniel zvaný Baltazar tam dlouho stál otřesen. To, co mu přicházelo na mysl, ho děsilo. Král ho však vyzval: „Neboj se, Baltazare, toho snu ani jeho výkladu.“ Baltazar odpověděl: „**Kéž by ten sen, můj pane, byl o tvých nepřátelích a jeho výklad o tvých odpůrcích!**“

V jiné situaci zase věděl, kdy je nutné odmítnout vyznamenání a mluvit bez slitování:

Daniel 5:22-23 ²²Ale ty, jeho syn Belšasar, ses v srdci nepokořil, přestože jsi to všechno věděl. ²³Naopak ses pozvedl proti Pánu nebes. Nechal sis přinést nádoby z jeho chrámu a popíjel jsi z nich se svými velmoži, manželkami a konkubínami. Oslavoval jsi bohy ze stříbra, zlata, bronzu, železa, dřeva i kamene, kteří nevidí, neslyší ani nic nevědí – ale Bohu, který má v moci každý tvůj dech a každý tvůj krok, jemu jsi slávu nevzdal!

Daniel nikdy nezapomněl myslet na dobro svých duchovních přátel, když ho prozřetelnost umístila na nejvyšší místo v království:

Daniel 2:49 ⁴⁹Na Danielovu žádost pak správou babylonské provincie pověřil Šadracha, Mešacha a Abednega. Sám Daniel ovšem zůstával na královském dvoře.

Daniel žil životem úzkého přátelského vztahu se svým Stvořitelem. Pilně studoval Boží slovo, aby ještě lépe dokázal pochopit Boží vůli. Modlil a postil se za hříchy Izraele, kterých se sám nedopustil. Daniel byl jednou ze tří osob, o kterých je známo, že rozmlouvaly s Gabrielem. Podle svědectví tohoto anděla **byl Bohu „velmi milý“ – Dan. 9:23; 10:11 a 19.**

Dalo by se o něm říci ještě velmi mnoho. Na sklonku jeho života v kapitole dvanácté je psáno:

Daniel 12:13 ¹³Ty však vytrvej až do konce. Potom odpočineš, ale v poslední den vstaneš, abys přijal odplatu.“

Daniel nám ukazuje, jakým způsobem máme žít v době konce těsně před druhým příchodem Ježíše Krista, zatímco Babylon kolem nás zdánlivě prosperuje.

Poučení z šesté kapitoly pro Boží lid doby konce

Prorok Daniel je příkladem toho, že člověk může žít Bohu libým životem i na nejvyšších politických pozicích. Daniel nikdy nelhal, jeho nepřátelé na něm nemohli najít jakoukoliv chybu. Byl člověkem, jehož srdce patřilo cele Hospodinu. Jednal stejně šlechetně v hodině nejtěžší zkoušky, jako když se mu dařilo dobře. Přestože byl člověkem se stejnými vášněmi, jako máme my, je ve Svatém Písmu líčen jako muž bez vady. Když se jeho nepřátelé snažili na něm najít nějakou chybu, nenašli ani to nejmenší, co by se mu dalo vytknout. **Daniel byl tedy příkladem toho, co se může stát z každého vysoko postaveného člověka, pokud je jeho srdce obráceno a posvěceno, a když jsou jeho pohnutky spravedlivé v Božích očích.** Daniel byl poctěn Bohem tím, že se stal jeho vyslancem v babylonském království. Také se stal Božím nástrojem k odhalení mnoha tajemství týkajících se budoucnosti, která zaznamenal v kapitolách 7-12. Některým souvislostem ani sám nerozuměl. Ke konci jeho života mu bylo řečeno: **Daniel 12:4** ⁴Ty Danieli, však ta slova zachovej v tajnosti a zapečeť tu knihu pro poslední čas. Mnozí budou procházet sem a tam a poznání se rozroste.“ Lepší překlad by byl „**Mnozí v ní budou zkoumat a poznání se rozroste.**“ Myslí se pochopitelně poznání proroctví obsažených v knize Daniel, obzvláště kapitol 8-12.

Jak se blížíme k závěru dějin tohoto světa, měl by Boží lid obzvláště studovat proroctví obsažená v knize Daniel a v knize Zjevení. Kdo nechápe správným způsobem knihu Daniel a také Ezechiel a Zachariáš, nemůže správně pochopit knihu Zjevení. Když řeknu správným způsobem, mám na mysli historicko-gramatickou výkladovou metodu. Satan svádí mnohé křesťany k tomu, aby věřili, že prorockým částem knihy Daniel a knize Zjevení nelze porozumět. Bůh ovšem zaslíbil, že požehná ty, kteří s upřímným srdcem hledají pravdu. **Daniel 12:10** ¹⁰Mnozí budou čištění, bělení a třibení. Zlí lidé budou i nadále zlí a nikdo z nich neporozumí. Moudří však porozumějí. Budme tedy moudří. I v knize Zjevení najdeme zaslíbení pro ty, kteří tuto knihu pilně studují. **Zjevení 1:3** ³Blaze tomu, kdo čte, i těm, kteří slyší slova tohoto proroctví a drží se toho, co je v něm napsáno. Ten čas je blízko.

Ze vzestupu a pádu národů, o kterých se mluví v knize Daniel a Zjevení, je zřejmé, jak bezcenná je pozemská sláva a moc. Babylon s veškerou svojí mocí, velkolepostí a nádherou jakou svět od té doby neznal, pominul, stejně tak jako později Médo-perské království, Řecko a Řím.

List Jakubův 1:11 ¹¹Když vyjde slunce a přijde žár, usychá tráva a vadne květ; ze vsí té nádhery nic nezbyvá. Právě tak uvadne boháč při všech svých počinech.

Když budeme pozorně sledovat Boží záměry v historii národů a v proroctvích, která odhalují budoucí události, objevíme skutečný smysl svého života. Budeme se na život dívat ve světle věčnosti a stejně jako Daniel uděláme středem svého života to, co je trvalé a má skutečnou hodnotu. Osvojíme si zásady království našeho Pána a Spasitele a při jeho druhém příchodu budeme moci spolu s ním vstoupit do jeho vlastnictví.